

Vergaderjaar 2025–2026

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 1168

BRIEF VAN DE MINISTER VAN KLIMAAT EN GROENE GROEI

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 november 2025

Bijgevoegd vindt u de geannoteerde agenda voor de formele Energieraad van 15 december 2025 in Brussel.

Ook ontvangt u bijgaand de recente versie van het non-paper over de herziening van de gasleveringszekerheidsverordening. In juni 2024 is het Nederlandse non-paper ter beïnvloeding van de herziening van de Europese verordening gasleveringszekerheid gedeeld met de Kamer.¹ Sindsdien heeft verdere afstemming met andere lidstaten plaatsgevonden. Duitsland en Oostenrijk hebben inmiddels aangegeven het non-paper te kunnen steunen. Naar aanleiding van deze afstemming heeft Nederland het non-paper recent met de Europese Commissie gedeeld, ter beïnvloeding van de wetgevende voorstellen die onderdeel zullen uitmaken van het aangekondigde pakket voor de versterking van de energiezekerheid dat naar verwachting in het eerste kwartaal van 2026 door de Commissie zal worden gepubliceerd.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
S.Th.M. Hermans

¹ Kamerstuk 2024, 21 501-33, nr. 1075.

Op 15 december a.s. vindt in Brussel de Energieraad plaats onder het Deense Voorzitterschap (hierna: het voorzitterschap). De formele agenda en de begeleidende stukken die de inhoud van de discussies nader duiden, zijn op dit moment nog niet beschikbaar. Naar verwachting zal de agenda onder meer omvatten: het bereiken van een gedeeltelijke algemene oriëntatie over het *Connecting Europe Facility*, het REPowerEU-wetsvoorstel en een eerste uitwisseling van standpunten over de voorstellen uit het *European Grids Package*.

Gedeeltelijke algemene oriëntatie op het Connecting Europe Facility (CEF)

Op 17 juli 2025 publiceerde de Europese Commissie (hierna: de Commissie) een voorstel voor het *Connecting Europe Facility* (hierna: CEF) als onderdeel van het pakket voor een nieuw Meerjarig Financieel Kader (MFK) van de EU.² De Kamer is op 12 september 2025 geïnformeerd over de Nederlandse appreciatie van het Commissievoorstel, waarin is aangegeven dat het kabinet het voorstel steunt.³ Op de Energieraad is het voorzitterschap voornemens tot een gedeeltelijke algemene oriëntatie over CEF te komen.⁴

Het CEF bestaat al sinds 2014, waarmee het CEF een continuering is binnen de hernieuwde MFK-structuur. Het doel van het CEF is het co-financieren van de bouw, ontwikkeling, beveiliging, modernisering en voltooiing van de trans-Europese netwerken voor transport en energie.⁵ Nederland zet in op een sterk CEF dat bijdraagt aan de doelen die vastgelegd zijn in de TEN-T⁶ en TEN-E⁷ verordening. Op transportgebied zet Nederland erop in dat nationale projecten met een systeemversterkende werking op het internationale TEN-T netwerk ook kans maken op financiering. Bovendien hecht Nederland waarde aan de mogelijkheid om digitale transportsystemen, de uitrol van laadinfrastructuur en militaire mobiliteit te financieren en bepleit Nederland dat *dual-use* projecten die vanuit een militair oogpunt het meest urgent zijn prioriteit moeten krijgen.

Op het gebied van energie is het voor Nederland van belang dat projecten bijdragen aan een betere integratie van de Europese energiemarkt door grensoverschrijdende energie-infrastructuur en verbindingen te realiseren. Op verzoek van een groep lidstaten is er in de laatst beschikbare compromistekst van de raad meer aandacht voor de versterking van binnenlandse energie-infrastructuur opgenomen die nodig is om grensoverschrijdende energieverbindingen optimaal te kunnen gebruiken. Mede door inzet van Nederland is er een verduidelijking opgenomen dat deze projecten een significante grensoverschrijdende impact moeten hebben in lijn met de TEN-E verordening. Daarnaast is er op verzoek van enkele lidstaten specifieke aandacht voor de weerbaarheid en

² Het CEF is een van de programma's voorgesteld in de EU-begroting (Meerjarig Financieel Kader, MFK). Het programma zal komen te hangen onder pijler 2: Concurrentievermogen, Welvaart en Veiligheid.

³ Zie Fiche 13 bij Kamerstuk 2025, 22 112, nr. 4143.

⁴ Het betreft een «gedeeltelijke» algemene oriëntatie, omdat nog niet alle onderdelen uit de verordening uit onderhandeld zijn. Deze teksten staan tussen haken, dit gaat voornamelijk over de hoogte van de bedragen, cofinancieringspercentages en de verwijzingen naar andere MFK-programma's. Over deze onderdelen wordt in de bredere Raadswerkgroep over het MFK onderhandeld.

⁵ Dit is vastgesteld in verordening (EU) 2024/1679 (TEN-T verordening) en verordening (EU) 2022/869 (TEN-E verordening).

⁶ TEN-E staat voor Trans-Europees Transportnetwerk.

⁷ TEN-E staat voor Trans-Europees Energienetwerk.

bescherming van energie-infrastructuur opgenomen, in de context van toenemende veiligheidsrisico's en dreigingen. Nederland kan dit steunen en heeft zich ingezet voor verduidelijking van de term «bescherming».

In het algemeen is er brede steun voor het herziene CEF-voorstel onder de lidstaten. Er lopen nog wel discussies over de mogelijkheid om nationale projecten te financieren via een bredere interpretatie van het begrip «grensoverschrijdend». Desondanks wordt voor zowel het transport- als het energiedeel een algemene oriëntatie verwacht waar Nederland mee kan instemmen. Het Europees Parlement heeft nog geen positie ingenomen.

REPowerEU-verordening

Op 17 juni 2025 heeft de Commissie in het kader van REPowerEU een wetgevingsvoorstel gepresenteerd dat is gericht op het beëindigen van de invoer van Russisch gas en olie tegen eind 2027. Het voorstel beoogt een volledige, snelle en permanente uitfasering van Russisch aardgas en olie uit het Europese energiesysteem. Daartoe voorziet het in een stapsgewijs verbod op de invoer van gasvormig en vloeibaar aardgas (LNG) afkomstig uit of indirect ingevoerd uit de Russische Federatie. Daarnaast introduceert het voorstel een verplichting voor lidstaten om nationale diversificatieplannen op te stellen voor de geleidelijke beëindiging van de invoer van Russisch gas. De Kamer is op 11 juli 2025 geïnformeerd over de Nederlandse appreciatie van dit voorstel, waarin is aangegeven dat het kabinet het voorstel ondersteunt.⁸

Op 20 oktober 2025 heeft de Raad een algemene oriëntatie bereikt over het voorstel.⁹ Het voorstel bevindt zich momenteel in de triloofase waarin de Commissie, de Raad en het Europees Parlement verder onderhandelen over de tekst om tot een finaal akkoord te komen. Het Deens voorzitterschap streeft ernaar de onderhandelingen in december af te ronden. Daarmee blijft de beoogde inwerkingtreding per 1 januari 2026 binnen bereik.

In de trilogie wordt onder meer gesproken over de ingangsdatum van het verbod op de import van Russisch gas, de pre-autorisatieprocedure voor de import van niet uit Rusland afkomstig gas, de mogelijkheid voor de Commissie om één of meer lidstaten tijdelijk een ontheffing te geven van het verbod op de import van Russisch gas en een verbod op de import en tijdelijke opslag van olie en petroleumproducten afkomstig uit de Russische Federatie. Nederland zet in op een snelle afronding van de onderhandelingen en blijft aandacht vragen voor de uitvoerbaarheid van het voorstel wat betreft monitoring en rapportage.

European Grids Package

Op 10 december 2025 zal de Commissie, naar verwachting, het European Grids Package publiceren. Dit pakket heeft tot doel het Europese elektriciteitsnet te versterken en beter te benutten ter ondersteuning van de snelle elektrificatie. Het pakket richt zich daarnaast op het verbeteren van de (grensoverschrijdende) planning, ontwikkeling van energie-infrastructuurprojecten en interconnecties, het stroomlijnen van vergunningsprocedures en het vergroten van de weerbaarheid en interoperabiliteit van het Europese energienetwerk. Tijdens de Energieraad van 15 december 2025

⁸ Kamerstuk 2025, 22 112, nr. 4106.

⁹ Zie «Verslag van de Energieraad (formeel) van 20 oktober 2025 te Luxemburg», Kamerstuk 21 501-33, nr. 1166.

wordt een eerste uitwisseling over de concrete voorstellen van de Europese Commissie verwacht.

De Kamer is eerder geïnformeerd over de Nederlandse inzet op dit pakket.¹⁰ In lijn met deze inzet zal Nederland in de bespreking tijdens de Energieraad de nadruk leggen op de noodzaak van verdere verbetering van marktintegratie en interconnectiviteit. Ook zal Nederland de Commissie vragen om te komen tot een Europese aanpak van de hoge nettarieven, teneinde de concurrentiekracht te versterken en een gelijk speelveld te bevorderen. Daarbij zal Nederland het belang benadrukken van een doeltreffend mechanisme voor een eerlijke verdeling van kosten en baten van nieuwe grensoverschrijdende infrastructuurprojecten. Tot slot zal Nederland blijven pleiten voor vereenvoudiging en versnelling van vergunningsprocedures en aandacht vragen voor Europese ondersteuning bij het aanpakken van netcongestie.

Aangezien de publicatie van het pakket naar verwachting slechts enkele dagen voor de Energieraad plaatsvindt, zal het kabinet bovengenoemde uitgangspunten als richtsnoer hanteren tijdens de eerste gedachtewisselingen in de Energieraad. Over de kabinetspositie op de nieuwe beleidsvoorstellen uit het Grids Package zal de Tweede Kamer na de Energieraad op de gebruikelijke wijze worden geïnformeerd via een BNC-fiche.

¹⁰ Zie Kamerstuk 2025, 21 501-33, nr. 1145 en Kamerstuk 2025, 21 501-33, nr. 1150.